

Otto Ruokolainen, etunimi.sukunimi[at]thl.fi
Hanna Ollila, etunimi.sukunimi[at]thl.fi

23.2.2021

Eduskunta

Lakivaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Leena Meri

Viite: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustajan tutkimusprofessori Pekka Hakkaraisen kanssa käyty keskustelu lakivaliokunnan kuulemisessa 17.2.2021

Arvoisa lakivaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Leena Meri,

Viitaten keskusteluunne lakivaliokunnan kuulemisessa kansalaisaloitteesta kannabiksen käytön, pienimuotoisen hallussapidon ja muutaman kasvin kasvattamisen dekriminälisöimiseksi (17.2.2021) THL:n edustajan tutkimusprofessori Pekka Hakkaraisen kanssa, ohessa muistio vanhempien tupakoinnin vaikutuksesta lapsen tupakointiin.

Vanhempien tupakointi lisää jälkikasvun tupakointia. Tämä on yksi selkeimmin osoitetuista yhteyksistä sekä kotimaisissa että kansainvälisissä tutkimuksissa. Vanhempien tupakointi nostaa lapsen riskiä sekä tupakoinnin aloittamiselle että säännölliselle tupakoinnille. Syinä tälle on esitetty olevan muun muassa mallioppiminen sekä tupakan saatavuus kotiympäristössä. Myös geneettisillä tekijöillä voi olla vaikutus eritoten säännölliseen tupakointiin.

Vanhempien tietämyksen lisääminen tupakoinnin haitoista ja vanhempien tukeminen savuttomaan kotiympäristöön ja selkeiden tupakointisääntöjen asettamiseen ehkäisee nuorten tupakoinnin aloittamista. Perheinterventioilla, joissa tuetaan perheen toiminnallisuutta ja ohjaavaa kasvatusta, voidaan ilmeisesti ehkäistä myös nuorten tupakoinnin aloittamista.

Aikuisten tupakointia vähentävien politiikkatoimien on todettu vähentävän myös nuorten tupakointia. Siten esimerkiksi tupakkaveronkorotukset, savuttomien elinympäristöjen laajentaminen ja yleisesti Suomenkin ratifioiman WHO:n tupakkapuitesopimuksen kokonaisvaltaisempi implementointi ovat perusteltuja toimia myös lasten tupakoinnin vähentämisessä.

Erilaisten rajoitustoimien lisäksi on erittäin tärkeää tarjota jokaiselle tupakoijalle tukea tupakoinnin lopettamiseen. Jos vanhemmat tai huoltajat eivät pysty lopettamaan tupakointiaan, lasten altistumista tupakansavulle voidaan mahdollisesti ehkäistä hyödyntämällä motivoivaa keskustelua tai intensiivistä ohjausta, kun vanhemmat vierailevat lasten terveystarkastusten tai sairaanhoidon yhteydessä terveydenhuollossa.

Suurin osa suomalaisista tupakoijista haluaisi lopettaa tupakoinnin. Tupakoinnin lopettamisen tukeminen on yhteiskunnalle kustannustehokasta ja tupakoinnin lopettaminen säästää sekä taloudellisia että inhimillisiä resursseja vähentämällä ennen aikaista sairastavuutta ja kuolleisuutta.

Otto Ruokolainen, etunimi.sukunimi[at]thl.fi
Hanna Ollila, etunimi.sukunimi[at]thl.fi

23.2.2021

Lähteet

Baxi R, Sharma M, Roseby R, ym. Family and carer smoking control programmes for reducing children's exposure to environmental tobacco smoke. Cochrane Database Syst Rev 2014;:CD001746.

Duncan LR, Pearson ES, Maddison R. Smoking prevention in children and adolescents: A systematic review of individualized interventions. Patient Educ Couns 2018;101(3):375–388, <https://dx.doi.org/10.1016/j.pec.2017.09.011>.

Geckova A, van Dijk JP, van Ittersum-Gritter, T., ym. Determinants of adolescents' smoking behaviour: a literature review. Cent Eur J Public Health 2002;10(3):79–87.

Rainio S & Rimpelä AH. Home smoking bans in Finland and the association with child smoking. European Journal of Public Health 2008;18(3):306–311, <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckm098>.

Thomas RE, Baker PR, Thomas BC ym. Family-based programmes for preventing smoking by children and adolescents. Cochrane Database Syst Rev 2015;:CD004493.

Tyas SL & Pederson LL. Psychosocial factors related to adolescent smoking: a critical review of the literature. Tob Control 1998;7(4):409–20, <https://dx.doi.org/10.1136/tc.7.4.409>.

U.S. Department of Health and Human Services. Preventing Tobacco Use Among Youth and Young Adults: A Report of the Surgeon General. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2012.